

Zrcadlová brána věčnosti

Anna Šochová

<http://koste.unas.cz/>

Houf třiceti rytířů a necelých dvou stovek zbrojných zoufale bojoval o život. Ještě měl být bílý den, ale slunce zastínila mračna krkavců. Pod nohama pěšáků a koní se svíjeli hadi, z hlubin lesa útočily šelmy. Řev, ryk, syčení a úzkostný křik se mísily s nářkem raněných.

Král Berohart nic z toho nevnímal. Sekal kolem sebe a snažil se popadnout dech. Volal čarodějnici, co mu před týdnem unesla syna. Volal by, stačit zakřičet jedinou souvislou větou. Cosi ho udeřilo do zad. Další potvora? Někdo vedle ho zaštitil vlastním tělem. Věrní se semkli kolem tak těsně, že si skoro překáželi. Berohart zahlédl vlka, zakouslého do drátěné roušky na krku rytíře. Zápas těch dvou uvolnil prostor. Ted'! Berohart ťal. Chlístla krev, vypoulené oči odseklé hlavy po něm vztekly loupaly. Rytíř z Lewulfu udeřil pěstí do sevřené tlamy a konečně se osvobodil. Jeho krev se mísila s vlčí a dva krkavci se vrhli k ráně. Králův meč je zastavil. Pozdě. Lewulfův kůň klesl s rozervaným břichem, rytíř zabol meč do dalšího vlka. Sám padal k němu, náhle bez vlády, na hromadu mrtvol.

"Lewulfe!"

Přítel se nepohnul. Než po Berohartovi hrábla obrovská medvědice, stačil se rozhlédnout. Posledních sedm rytířů na koních se kolem něj semklo, opěšalí mizeli pod útoky havěti a šelem. Přesto boj nebyl rozhodnut: Většina mrtvých těl nebyla lidských. Král se nadechl a konečně zakřičel:

"Hej ty! Zastav svou sběh a bojuj proti mně sama, třeba i svými kouzly! Já, Berohart, tě vyzývám!"

Rázem padla tma a sjel blesk. Berohart si zaclonil oči. Zůstalo oslepující ostré světlo. Nic dalšího. Pouze zář bez slunce, on a cosi vnořující se přímo před ním. Bíle žhnoucí nicota slábla do zlatorudé skvrny, která nabírala ženské tvary. Nádherné plné tvary nahého mladého těla, které až teprve s rysy tváře a tmavnoucími havraními vlasy vzpomnělo na jakési zahalení povívajícími závoji. Ty ovšem braly rozum víc, než samotná předcházející nahota.

Krvavě rudá ústa, výrazná a smyslná, se potevřela a růžová špička jazyka po nich přejela. Berohartovi málem vypadl meč z ruky. Avšak právě nenadálá tíha paží, únava a touha spočinout mezi vyzývavě zvedlými ňadry ho vzpamatovaly.

"Vrať mi syna! Nikdo mé krve nebude otročit ve tvém podzemí!"

"Na to tedy spoléháš? Že kouzla neohrozí toho, kdo chrání nevinnou duši? Myslela jsem, že jsi chytřejší. Nenapadlo tě, že naše spojení..."

Nenechal ji domluvit. Rázně jí setnul hlavu. Nevystříkla ani kapka krve, zato koulejší se čarodějčina hlava rozmrzele odfoukla pramen vlasů z očí:

"Máš divné představy o zdvořilém chování. Nenapadlo tě, jak úžasnou rozkoš ti mohla dát tato ústa? Kdyby tě líbala na rty a níž, po celém těle... Moje paže by tě objaly a..."

Sekl podruhé a potřetí, ze stojícího trupu odlétly paže. Krásná ústa se zkrivila v úsměšku:

"Nač se zdržovat objetím, vid'? Chápu. Zvábí tě jen sevření mých pevných silných stehů, s kůží hebkou jako vánek. Věř, že když tě jednou nohou obejmu, vzneseš se ke hvězdám!"

Král podsekl trup a nohy dopadly do černé záplavy vlasů. Oči na hlavě je chvíli přemýšlivě pozorovaly, ale Berohartova úleva, že výřečnost uťaté hlavy konečně zastavil, byla předčasná.

"Nohy ti také vadily? Jsi zvláštní muž. Vždyť poprvé skutečně vidím, co jsem na sobě chválila. Stehna mám zezadu stejně krásná, jak jsem tušila. Už jsi skončil? Co by tě tak mohlo vzrušovat... Neměla bych někde stříknout krví? Nene, myslím, že jí máš na sobě dost. Nu což, poskládám se zpátky a budeme mluvit o něčem jiném. Pochopila jsem, cos mi naznačil."

Ruce a nohy se začaly sunout ke trupu, visícímu dál v zářivé nicotě. Berohart propadl zoufalství. Vykřikl synovo jméno a sekal do trupu, dokud z něj nezůstalo

několik neforemných kusů. Zase žádná krev, obnažené srdce však tepalo a s ním mnohé cévy na vnitřnostech. Probodl srdce, ale nezastavil. Podruhé, potřetí. Marně. Už nemohl dál. Opřel se o meč, udýchaně přemýšlel, jak stvůru dobít.

"Zbytečně ses unavil a přestalo to být zábavné. Nechci tě. Vy smrtelníci tak strašně zapácháte! Týden bych tě musela máčet v olejích, abys mi nezamořil palác. Budiž, vem si toho spratka. Spěchej, než se dám dohromady. Já..."

Tentokrát ji umlčel. Strhnul z krku řemínek s tepaným křížem, který nosil na drátěné košili. Klekl a přitiskl ho na bílé čelo čarodějky. Křik ho ohlušil, ale zněl jako rajska hudba. Když zmlkla, spokojeně prohlédl díru v kůži a zčernalé okraje kosti. Zabil ji. Posvěcený kříž ožehl mozek a oči zmrtvěly.

"Konečně. Bud' Bohu díky!"

Odkopl hlavu a rozhlédl se, kudy mezi své. Otočil se k mrtvole zády a rázem ocitnul zpátky na bojišti. Zbylo mu kolem třiceti mužů. Potáceli se mezi těly a hledali raněné. Dobíjeli i zraněná zvířata, která se snažila odplížit do lesa. Krkavci kroužili na nebi, sedali na stromy a čekali, až budou puštěni k bohaté hostině.

Berohart pospíšil k rytíři z Lewulfu. Znovu vděčně vzýval Pána, neboť jeho přítel pouze omdlel. Velká rána na krku už přestala krváčet. Rytíř pomalu otvíral oči. Snažil se vyslovit otázku. Král se po týdnu poprvé zasmál:

"Rozsekal jsem tu stvůru na kousky. Nebylo zbytků, pořád žvanila. Víš, jak to nemám rád!"

*

Král se nestaral o lidi, přicházející k bojišti. Jako šedohnědá stuha tiše postávali až za hradbou mrtvých těl. Berohart stejně jako oni zíral k temnotě lesa. Oči začaly námahou slzet, když konečně postřehly pohyb. Děti! Mátožné, hubené, skoro nahé, s velikýma hladovýma očima, svítícíma ze zčernalých tváří. Berohart položil Lewulfa a brodil se mrtvými.

"Synku! Fridurichu!"

Žádná odpověď. Vrhнул se mezi děti, otíral jejich tváře, třásl s nimi, ptal se. Marně. Jejich užaslé oči byly jako slepé. Lidé za mrtvými začali hořekovat, ale blíž se neodvážili. Král křikl na své muže, aby děti převedli kolem těl. Hledal dál, zoufalý, ale přesto plný naděje. Tolik dětí opouští začarovaný les, jeho syn také vyjde.

Od prostých lidí se zvedl šum. Zněl jako píseň, ale král dlouho nerozeznal slova. Cosi o bílé vodě, snad modlitba... Uprostřed pláně smrti vytryskl proud vody. Byla mléčně bílá, tříšť se rozlétla do všech stran. Dotkla se nejdřív dětí. Probudila je, s křikem se rozeběhly rovnou do náručí svých rodin. Berohart omráčeně sledoval, jak vstávají všichni padlí, jak se zacelují rány, jak vzletají krkavci a utíkají šelmy. Proud bílé vody klesl a uprostřed zelené pláně zůstala klidná studánka.

"Co to bylo? Co se stalo?"

Nikdo mu neodpověděl, lidé běželi naproti dětem. Drali se skrze obživlé bojovníky, odstrkovali je, jen aby co nejdřív našli svoje syny a dcery. Šťastné výlevy a vzlyky zaléhaly pláň, která ještě neoschla od prolité krve. Královny paže se dotkla uplakaná mladá žena. Oči jí už svítily a smích rozzářil slzy jako krůpeje křišťálu:

"Bůh ti tvou statečnost oplatí, pane, vždyť probudila i dobrou Paní bílých vod! Bude dost jídla, zrno vydá deset klasů a krávy budou mít po dvou třech telatech. Vyléčila všechny rány, dětem vrátí paměť. Spala prý sto let!"

Berohart přikývl. S novou nadějí pozoroval, jak žena popadla asi čtyřletého chlapce. Snad to byl chlapec, těžko ty hubené třísky rozeznat. Už vyšli skoro všichni, jen tu a tam se z temnot vynořila odraná postava. Berohart stínil oči, strach mu zamlžil vidění. Vycházely větší děti. Dvě společně nesly bezvážné tělíčko. Když se před ním všichni rozestoupili, král ihned pochopil. Běžel tam. Objal chlapce a přitiskl k sobě. Byl zoufalý, necítil jeho dech ani srdce.

Lidé ho však neopustili, neodvrátili se k vlastním radostem. Strkali ho kamsi stranou, mlčky jím otáčeli, až se ocitnul u studánky. Opět vytryskl pramen, tentokrát se proměnil v jakousi postavu se vztaženými pažemi. Král poslechl němé výzvy a syna

vydal. Vzápětí se lekl, že ho čarodějka znovu obelstila. Postava se totiž začala propadat a chlapec v její náruči zmizel pod vodou. Král bez meškání skočil za ním.

*

"Jsi statečný až ke hraně vlastní zkázy, králi Beroharte."

Opět byl v nicotě světla, tentokrát mléčně bílé, klidné a vlídné. Postava před ním stále neukázala svou podobu. Stála s Fridurichem v náruči, houpala ho jako nemluvně. Paní v bílém řasnatém rouchu, s kápí na hlavě. Chlapec broukal, jako by ještě neuměl vyslovit jediné slovo. Beroharta zmrazila hrůza. On zapomněl řeč! Náhle věděl, že smí jenom přihlížet, aby synovi neublížil víc, než kouzla té druhé.

"Ma-ma, ta-ta!"

Berohartovi se zalily oči slzami. Tak žvatlal před více, než pěti lety! Znovu se donutil dívat. Chlapec již seděl Paní bílých vod na boku, opakoval po ní říkadla a cosi dalšího žvatlal. Jasný hlásek zurčel jako potůček a Berohartovi vracel naději. Dítě bylo postaveno na nožky a posláno za otcem. Sotva král synka zvedl a ulehčeně se zasmál, ocitli se zpátky mezi lidmi.

"Otče, kde je? Proč nejde s námi?"

Kolem se ozval smích. Rytíř Lewulf sklonil hlavu a vážně zklamanému chlapci odpověděl:

"Můj pane, znám hodně pověstí o Paní bílých vod. Neopouští svou říši. Musíme být vděční za zázraky, kterých se nám již dostalo - a nežádat víc."

"Když já ji mám rád."

Berohart pokrčil rameny. Ani králův syn nemůže mít všechno.

"Slyšels Lewulfa. Je čas jít domů."

Otočil se ke studánce, mizející v trávě:

"Není slov, která by obsáhla moje díky. Opustíš-li někdy svou říši, buď mým hostem."

Rytíř z Lewulfu přivedl dva koně, aby král se synem mohli nasednout. Král naposledy přelétl očima kraj lesa.

"Je to příliš rozlehlý les na dobré půdě. Blízko řeky, po které cestují kupci. Bude nutné většinu vyklučit a vyžďářit, založit vesnice a postavit strážní tvrz, možná i hrad. Lewulfe, bude to tvá země!"

Rytíř nestačil poděkovat, jak by chtěl. Musel ustoupit ženě v bílém, která náhle stanula za ním. I kápi pláště měla bílou, ale tentokrát nezakrývala sladkou tvář. Fridurich zavýsknul a sjel ze sedla:

"Zůstaneš se mnou?"

Paní bílých vod se usmála. Král Berohart zamžikal. Hned věděl, proč se synkovi tolik zalíbila. Podobala se nedávno zemřelé královně, jako by byly sestry. Kéž by přijala!

"Přijímám pozvání, králi. Pro tvého syna opouštím svůj svět. Na jediný rok, pro jediného člověka."

Uplynul rok a král Berohart Paní bílých vod zadržel na lidském světě na další rok. Vydobyl si za tu prostou lest veliké uznání lidu, kterému se úrodné a spokojené časy nadmíru líbily. Mít za královnu takovou Paní! Ustoupily před ní i řeči kněží, co by nejraději pokáceli zbytky posvátných hájů. Jak prosté: Pokud Paní setrvala mezi lidmi pro jediného člověka, může po tom prvním přijít druhý, po chlapci muž. Který jiný po synovi, než samotný král?

Jenže další rok uplynul stejně rychle, jako první. Paní odešla stejně tiše, jako s vlídnou tvářičkou procházela každým dnem těch požehnaných let. Po jejím odchodu následovalo nečekaně ještě jedno léto, stejně dobré a šťastné, jako předchozí. Snad na rozloučenou.

Další žena už do života krále a jeho syna nevstoupila celých patnáct let. Patnáct obyčejných roků, jaké běžely krajem předtím. Pětileté velké vody, požáry, potyčky na pomezí, sváry pánů, lapkové po lesích. Z paměti lidu se vytratila říčka, padající vodopádem do propasti. Jen tenký pramínek v těch místech unaveně smáčel skálu a ztrácel se v hustém kapradí. S ním navždy mizel každý, kdo nepozorně šlápl do prázdna, takže nebylo, kdo by ty příští varoval.

Ani Berohart s Fridurichem sem téměř nepřišli, ačkoliv na tu stranu často zamířili při lovu vzácných bílých jelenů. Paměť lidu zpustla natolik, že nikomu nepřišlo divné, že by právě ti dva lovili posvátná zvířata Paní bílých vod. Lovce by totiž nemělo omlouvat ani to, že se mrzutí staří zpátečníci pouštěli až do polí, kde pustošili úrodu. Bílí jeleni odjakživa umírali jenom stářím.

Patnáct roků přešlo krajem. Fridurich měl již dvakrát dohodnuté svatby, dvakrát z jednání se sousedními mocnými vladaři sešlo. Jednu nevěstu dřív odvedla horečnatá smrt, druhou svatý život v klášteře. Nermoutil se tím, užíval veselého mládeneckého života s družinou. Ještě jeden výhodný sňatek se domlouval, ale břímě manželského života slibovalo nastat až po dvou třech letech. Jen co nevěstinka bude víc děvčetem, než dítětem. Tehdy, po patnácti letech, se jedinkrát stalo, že Fridurich vyjel z hradu lovit bez otce. Bůhví, proč ho napadlo najednou stočit koně směrem k území bílých jelenů. Vyprávěl druhům o úžasném vládcí jelenů.

"To není jen tak, tenhle byl skutečný král lesa! Minulý rok na otce vyvrál, ale pevně věřím, že ho dostanu. Ne dnes, bez otce nikdy. Jenom prohlédneme jeho místa."

Všichni dychtivě souhlasili. Bílé jeleny žádný dřív koutkem oka nezahlédl, jen jako ulovenou kořist svých pánů. Nadšeně se hnali za Fridurichem, když jim zastoupil cestu zelený mladý les a uvízli v houštinách.

"Zpátky! To jsou kouzla... Fridurichu!"

Volali marně. Koně se vyděšeně vzpínali, ale jejich strach nebyl větší, než osmi mužů v sedle. Jako by opadla mlha, v níž celé roky tápali. Lewulfův syn vyděšeně křičel:

"Kouzelnice ho znovu unesla... Mámila ho celé roky bílými jeleny, dokud nepřišel sám... Král nám srazí hlavy!"

Křik hned pohltily zelené větve. Někteří tasili a sekali kolem sebe, ale za každou větev rázem vyrostly dva ohebné šlahouny, ovinuly se kolem paží a těl jako hadi. Už neviděli jeden na druhého, ztichli. S vytřeštěnými očima se snažili proniknout zákeřnou mladou zelení. Každý z nich uvěřil, že zůstal poslední. Že mezi těmi několika málo zvuky z okolí vládne chrapot škrcených druhů. Že se už začal dusit i on sám.

*

Fridurich letěl za bílou skvrnou. Míhala se mezi stromy, ztrácela se a náhle objevovala v praskotu mlází. Vždy těsně u něj, skoro nadosah. Jako by ho jelen lákal. Lákal... Fridurich zarazil vraníka, otočil a rozhlédl se. Lákal ho? Kam a proč?

"Paní bílých vod... Matko?"

Ticho, v celém lese zmrtvěly i lístky v korunách.

"Nene, už vím. Takhle bys mne ty nevolala. Jedině ta druhá."

Ostražitě čekal nebezpečí. Vraník přešlápl, zafrkal. Snad se otočili včas. Teď honem zpátky, mezi své! Fridurich hned věděl, že jeho muže zastavila lest. Jakmile se mezi ně vrátí, kouzla pominou. Pobídl koně a oddechl si, že okamžitě poslechl. Bušení kopyt do vyschlé lesní země Friduricha uklidnilo. Co víc, nad hlavou mu přelétali ptáci. Les dýchal a zpíval jako jindy. Ještě však nejásal. Dokud nebude u svých, nemá vyhráno.

Vpravo postřehl pohyb. Neměl Friduricha zadržet, spíš jako by kdosi za stromem klesl a padal, s tváří odvrácenou. Možná to on měl být dnes obětí? Možná někoho jiného uštval bílý stín. Fridurich se vrátil, seskočil z koně. Vraník byl klidný, tiše stál. Tady nehrozí nebezpečí. Jemu, Fridurichovi, určitě ne. Sklonil se nad zablácenou hromádkou hadrů. Splývala s navátým starým listím. Opatrně se dotkl místa, kde tušil

rameno. Očividně hádal správně, zpod hnědého hadru kousek výš vypadlo několik černých kadeří.

"Hej, kdo jsi?"

To byla nadlouho poslední slova, která vyslovil. Šedé duhovky pod něžnými oblouky tmavého obočí ho zbavily výřečnosti. Pokud kdy nějakou oplýval. Ta dívka s mléčně bílou pletí mohla být stokrát odranější, špinavá, snad i páchnoucí, nic z toho nevnímal. Pouze probouzení údivu a naděje, návrat života do krásných očí. Nadzvedl ji, bez dechu pozoroval. Jakousi náhodou či nedopatřením se levá Fridurichova dlaň ocitla v místech, kde se chatrná látka protrhla a odhalila velké bílé ňadro. Když si to uvědomil, sklouzl Fridurichův zrak k tomu místu a bezmocně sledoval, jak se jeho ruka téměř bez pohybu, nevinná, dotýká víc a víc té sladké krásy. Modravé žilky protkávaly něžný oblouk, opírající se o jeho dlaň. Fridurich určitě nemohl za to, že děvče dýchá. Že si tak hluboce povzdychla už potřetí.

Vzdychala, ale zase přivřela oči a ztěžkla mu v náruči. Možná nemohla dobře dýchat, potřebovala stáhnout ten kus hadru, omotaný kolem hrdla. Nebo co ještě? Přejel prsty po pootevřených rtech, pohladil křehce tvarovanou bradu a štíhlý krk až dolů, kde nesměle tlouklo srdce. Mohl by ta místa namazat pálenkou a chvíli třít, ale nějak zatoužil vyzkoušet jiný způsob. Přitiskl své rty na její bílé spánky, potom na lehce růžovějící tvář a rty. Dřív, než mohl zjistit, zda srdce tepe silněji, přesunula se Fridurichova ruka jinam. Stejně daleko, jako veškerý další jeho zájem.

*

Zelené šlahouny znehybněly. Uvěznění muži zalapali po dechu a jejich srdce ožila novou nadějí. Slyšeli se. Nalevo, napravo, co by dvakrát paži natáhl, žili ostatní. Dá-li Bůh, někde žije i Fridurich. Náhle byli volní. Jejich koně stáli bez hnutí, ještě se třásli po těle. Muži sklouzli ze sedel a beze slov se objímali. Potom vzali koně za uzdy a vedli zpět, kde předtím minuli úzkou strouhu vyschlého potoka. Snad je hranicí, za níž na ně další kouzla nedosáhnou. V bezpečí se odvážili šeptem ptát jeden druhého. Co dál? Vrátit se bez Friduricha? Vyloučeno. Čekat, nic jiného nezbývá. Čekat a doufat v zázraky.

"Ona mu přece neublíží, vychovávala ho. Divná kouzla!"

"Paní bílých vod bývala ochránkyní, proč vyslala škrťící bejlí?!"

"Neuškrtilo nás," připomněl další. Snad tedy neprávem vstoupili do jejího království. Jenže Paní z pověstí nikdy nebyvala krutá. Ztichli a rovnali si v hlavách, co zažili. Konečně! Už se posadili do kruhu a rozdělali oheň, když k nim ze zakázaného území pronikl toužebně čekaný zvuk. Koňská kopyta tloukla do ztvrdlé stezky. Pravidelný cval, žádný zoufalý úprk. Cval těžší, než volného koně. Jezdec ho ovládá, zpomaluje. Přijíždí! Muži vyskočili na nohy, začali křičet radostí. Nadšení povadlo, když rozeznali, že se Fridurich nevrací sám. Mladý Lewulf strčil do suseda:

"Přichází od Paní. Všechno od ní je dobré. Nebo ne?"

*

Berohart popíjel ve velké síni. Poslala ji ona, říkají všichni, ale stejně pochyboval. Neola, divné jméno... A ještě divnější oči. Fridurich je jako omámený, chodí za ní jako stín. Prý utekla od čarodějnice, z jejích dolů. Jenom nevinné duše totiž mohou v podzemí hledat drahokamy, proto čarodějka celé věky krade děti z okolí.

Berohart už dávno věděl, že tehdy čarodějkou ani křížkem nezabil, pouze na několik roků oslabil. Neola jistě nelže. Ve všem ne. Jak ale přečkala ty roky? Děti v podzemí umírají, žádné nedospělo jako ona. Dokázala vyrůst a prohrabat se za nitkou denního světla ven. Prý od začátku léta bloudila kolem mokré skály, živila se lesními plody a kořínky. Mohlo to tak být, i když ji tam nezahledli. Paní i ve spánku chrání nevinné, třebaže čarodějkou nechává řídit. K tomu všemu Berohart jistojistě tušil, že Neoliny oči zná. Odkud, jak?

Ztěžka vstal a vydal se za synem. Nebylo těžké určit správný směr, loutna zněla celým hradem. Ovšemže věděl, jak Fridurich dvorně bavívá svou vyvolenou. Dívku odnikud, která se dobře zabydlela v komnatách jeho dvou matek. Berohart stiskl rty. Jak poznat kukačku? Není pozdě ji odhalit? Příliš mladíčka pobláznila. Nestačili zjistit včas, nakolik si všechny pocty zaslouží. Berohart se zastavil, zamyšleně hrábl prsty do vlasů. Ne, nebude se stavět mezi ně, pro holku odnikud neztratí syna. Hm, měl by

ji také navštěvovat, být vlídný a přitom bedlivě zkoumat. Jako pobláznila Friduricha, podmanila si během dvou měsíců téměř každého z hradu. Proč je tím jediným ostražitým právě on, král Berohart? Dávno není tak tvrdý, jak se povídá. K zbláznění tesknil po Paní bílých vod, když se vytratila. Přitom dokud ji měl, ani lidské jméno jí nevymyslel.

Král vzdychnul, jak ho píchlo v hrudi, a vydal se znovu chodbami. Pokynul strážní přede dveřmi, nechal si otevřít a vstoupil bez ohlášení. Zábava rázem umlkla. Na králův pokyn se dvě starší dámy zvedly a s úklonou opustily komnatu. Fridurich povstal od Neoliných nohou a také ona sklopila oči a naznačila úklonou. Za Fridurichovými zády nevstala, jen kývla hlavou jako královna. Berohart se chtěl chovat dvorně a její povýšenost přehlédl.

"Synu, náš host tě omluví. Rád bych s tebou před úsvitem vyjel na Remon, jen s malou družinou."

Fridurich odložil loutnu a sklonil hlavu. Neloučil se rád. Jeho otec zatím obrátil tvář k Neole:

"Budu chvíli tvým společníkem, paní. Věřím, že když mi zodpovíš několik otázek, poodhalíme tvůj původ. Snad jsem znal tvou matku nebo otce. I když musím přiznat, že tak výjimečnou krásu bych ztěží zapomněl. Jenom tvé oči..."

*

Fridurich šťval koně lesem, s vytřeštěnými očima sotva vnímal, kudy ho žene. Vraník padl, Fridurich uvolnil nohu zpod jeho těla, nevšímal si šrámů ani odřenin. Musel zase vstát a drát se kupředu. Jenom jediné místo ho mohlo zachránit, jediná bytost soudit.

"Matko! Matko!"

Nepoznával svůj vlastní hlas. Chraptěl, hrdlo vyschlé jako troud. Přesto znovu vykřikl, než oněmí. Padl do jehličí a vzlykal beze slz.

"Chlapče, co se stalo?"

Do Fridurichových vlasů dopadly stříbrné krůpěje vody. Otevřel oči, ale bál se uvěřit. Měkké modrobílé světlo znamená, že vstoupil do její říše. Nebo zemřel. "Vstaň a věř, přišla jsem."

Dokázal jenom pokleknout, hlavu stále skloněnou. Jak jeho druhá matka přijme strašné přiznání?

"Přišla jsi, když tě zavolal - Otcovrah! Nejsem hoden, Paní..."

"Přišla jsem, protože ve tvém srdci není vina, jenom hrůza a strach. Vidím do něj, ale neznám běh věcí. Pověz všechno, co víš."

Fridurich nechápavě vzhlédl. Hned zase oči přivřel, protože Paní bílých vod neměla podobu, jakou znal. V mléčně bílé nicotě tryskal pramen jiskřící bílé vody s modrými stíny. Tvarem vzdáleně připomínal postavu ve volném, splývavém šatu. Na mladíkovu tvář dopadla další sprška kapek a Fridurich našel sílu popsat strašlivý obraz, který mu téměř pomátl rozum:

"Nevím, co se stalo. Náhle jsem stál v její komnatě s dýkou v ruce, otec mi ležel u nohou. Záda pobodaná jako od šílence, krev se začala srážet. Neola si rvala vlasy, černé kadeře jí visely přes tvář. Perly z nich se rozkutálely po zemi. Jako slzy, které kanuly z jejích vyděšených očí. Vzlykala a ptala se znovu a znovu, cože jsem to učinil, vždyť jí otec přece nechtěl ublížit. Moje ruka... Dlaň mi ta otcovražda spálila, podívej!" Fridurich se zase s pláčem zhroutil. Padl do měkké mlhy a doufal, že ho pohltí. Udivilo jej, že sladký hlas Paní zazněl bez hněvu a opět ho cosi podepřelo a nutilo vstát:

"Co se stalo předtím?"

"Předtím? Nevím už... Měl jsem odejít, otec chtěl s Neolou mluvit o samotě. Zaslíbila se mi, to ale nevěděl. Byl vlídný a možná přinesl nějakou zprávu. Ano, říkal, že její oči zná!"

"Naber vody z pramene a ponoř do ní tvář. Otevři oči do vody a prohlédneš přes kouzlo, které je zmátlo."

Fridurich poslechl. Sklonil hlavu ke dlaním, náhle plným vody. Nabral ji, jak vztahoval ruce k Paní? Nevěděl. Ale spálenina byla pryč. Nadechl se tedy a vnořil do mléčně bílé vody. Když opatrně otevřel oči, stál před ním náhle otec tak, jako když se k němu Fridurich přede dveřmi otočil. Sevřela se mu hrud' nadějí. Copak byl všechno jenom sen? Král Berohart se vlídně usmíval, ale pohled zpod ztěžklých víček byl vážný. Tak jako celé poslední týdny. Vážný, nikoliv úskočný. Jeho otec nezamýšlel nic zlého.

Jenom nerad Fridurich přestal pozorovat otce a zapátral pohledem za ním. Tam přece seděla Neola, kde ale je? Napravo vzadu? Proč? Přece seděla... Fridurich si uvědomil, že po příchodu krále nepovstala. Jeho otec tedy velkoryse přehlédl nezdvouřilost. Přesto Neola hledí divně, sladkou tvář ztrnulou. Oči hoří... Fridurich se zachvěl.

Neola náhle mávla rukou a přes Friduricha jako když se přelije temná řeka. Nemohl se pohnout, promluvit, nic. Fridurichovi se málem zastavilo srdce. Náhle věděl, co uvidí, ale už podruhé mohl jenom bezmocně zírat před sebe. Bolest a strach se spojily do strašné tíhy a drtily Friduricha na prach. Přes mléčnou vodu teď viděl nože, jak vylétají z Neoliných rukávců. Ne jedna, ale pět dýk v rychlém sledu srazilo krále Beroharta na kolena, potom i na kamennou dlažbu. Než padl, zkřivila se krásná dívčí ústa a král zbledl. Stočil zrak k synovi a chtěl něco říct. Smrt ho však předběhla. Oči vyhasly, přes rty se prodral jen poslední vzdech.

Fridurich bez dechu pozoroval, jak se dýky znovu ukryly v rukávech Neoly, jak páté prstem ukázala, aby se vtiskla do jeho, Fridurichovy ruky. Zvláštní rytina rukojeti se vpálila do dlaně. Dívka ještě tleskla a vítr rozcuchal její vlasy, stejně jako potřhal Fridurichovu košili. Nikdo již neuvěří, že s otcem nezápasil, dokud jej neubodal. Nikoho nepřesvědčí, že otec byl ubodán zezadu a přitom padl tváří k synovi... Fridurich přivřel oči, aby neviděl ta proradná ústa, otevírající se během strašných obvinění. Osvobodil ho sladký hlas Paní bílých vod:

"Nemůžeš slyšet, pouze vidět. Já však vím, co tvá Neola říkala, co se tam stalo. Nech vodu vsáknout do země a poslouvej: Já tuhle tvou Neolu dobře znala, před patnácti lety. Skutečně utekla z podzemí, tehdy jí byly čtyři a moje sokyně ještě nedovedla posílit kouzelné hranice svého podzemí. Bylo to nadané dítě a já ji našla při cestě z vašeho hradu do ústraní. Pro ni jsem zůstala třetí rok ve vašem světě."

"Tys tu zůstala? Proč ses nevrátila i s ní? Otec steskem zešedivěl!"

"Tvůj otec ve mně viděl tvou matku, nic víc. Věděl, že jsem mu ji vrátila na vymezený čas, ale odmítl se s tím smířit. Nemohla jsem zůstat déle, narušila bych rovnováhu sil, kterou nastolil."

Fridurich se nehodlal vzdát. Odchod své druhé matky vždycky považoval za křivdu a jestliže se skrývala poblíž, vysmívala se tím jejich stesku:

"Přesto jsi někde byla celý další rok! Mysleli jsme, že trvajícím požehnáním bylo darem na rozloučenou."

"Fridurichu, vždyť jste nebyli jediní tvorové na zemi! Tisícileté sváry a boje různých sil jsou důležitější, než stesk dvou mužů, kteří přece věděli, že musím odejít. Kdybych zůstala, rozplynula by se moje moc. A ona? Byla důležitá, jak si nedovedeš představit! Nadané dítě by mohlo zvrátit osud světa. Přišlo samo, první z těch, jaké se rodí jediné v pokolení. Chápeš? Narodí se kdekoli na celém světě, ale pouze to, které přijde ke mně, může získat mou sílu. Nebo její."

"Čarodějka ti ji tedy nastrčila?"

"Nene, to by nikdo nedokázal. Ani ta, kterou nazýváš čarodějkou. Ano, vzešla z běsů, kteří vládli tomuto kraji před tisíci lety. Vládla jim, ale přitahoval ji svět lidí. V jejich srdcích je totiž běsů mnohem víc. Jen zřídka je někdo ovládne, ale kdyby je vedla vyšší síla... Svět, jak ho známe, by byl zničen."

Před několika staletími se ale tato Paní temnot spletla, zaměnila dítě jedné kněžky s nadaným. Matka totiž dítě opředla ochrannými kouzly a naše vládkyně temnot zbrkle spojila svou podstatu s lidskou. S příliš lidskou. Pouze brána věčnosti mohla její omyl

napravit. Vrátit jí starou sílu a nesmrtelnost. Jenže brána se právě tehdy rozsypala na tisíce drahokamů, kterých se mohou dotýkat pouze děti."

Friduricha napadlo, zda omyl čarodějky byl tak zbrkle smolný, jak jeho druhá matka tvrdí. Vypravovala zdlouhavě, ale jak ji znal, pod slovy se často skrýval další smysl. Kéž by na konci byla naděje pro jeho otce!

"Už rozumím! Tys tu bránu rozbila a ona potom kradla děti..."

"Bylo to tak. Neola by bránu složila, dokončila dílo. Zemřela by jako ostatní. Jenže když se ode mne k Paní temnot vrátila, byla již lecčeho znalá a časem obelstila lidskou podstatu čarodějky. Nechtěla zemřít ani zestárnout při skládání střepů. Ještě dnes chybí čtvrtina. Zatím chybí, ale jestli mi pomůžeš, zničím zrcadlo podruhé."

"Kdo je tedy Neola?"

"Nadaná, jež pohltila veškerou moc své paní a učitelky. Vstřebala ji, čarodějka už neexistuje. Proto poznal Berohart její oči. Před patnácti lety ho vládkyně temnot sváděla, aby se stal jejím spojencem. Chtěla tebe, protože i ty můžeš bránu, kterou nazývá zrcadlem, složit."

Fridurich polkl. Je snad také nadaným? Paní bílých vod zašuměla jako smích.

"Neboj se, synu. Nejsi nadaný, jen vzácného rodu. Kdysi bytost podobná mně sestoupila mezi lidi, žila v podobě ženy a dokonce porodila dvě děti. Jsi potomkem jednoho z nich. Po matce. Proto po tobě touží i Neola."

"Co by chtěla? Čarovat, složit to zrcadlo?"

"Dala by ti vládu nad světem, Fridurichu. Připoutaný vědomím otcovraždy bys přehlížel způsoby, jakými by kolem padali mocní nebo bystří. Zničil bys mou říši, zničil co nejvíc mé moci. Stále se to může stát. A vaše dítě jednou může vstoupit do brány a povládnout veškerým silám světa."

Fridurich zalapal po dechu. Otec byl zavražděn, on je povinen trestat. Copak by teď mohl žít vedle Neoly? Ani za cenu vlády světa ne!

"Za všechno se platí, matko. Oba jste mne to učili. Co bych byl za člověka, kdybych přes otcovu mrtvolu chtěl ovládnout svět? K čemu by mi byl? A co by bylo moje dítě?"

"Stvůra, ničitel, nakonec záhuba sebe sama. Stále se můžeš vrátit, poddat se té, která stále ovládá tvoje touhy. Cítím to, synu. Kdykoliv na ni pomyslíš, i myšlenky na Neolu vraždící zasvitnou. Jsi člověk, tvůrce svého světa, nesmím ti nařizovat, co dál. Ty rozhodni, já směla pouze otevřít tvoje oči."

"Nepomůžeš otci?"

Ztichla. Fridurich vzhlédl k zářivé postavě uprostřed teple bílého jasu a na okamžik rozeznal tvář. Nebo se jeho oslněným očím zdálo, že vidí rysy, na které často vzpomínal.

"Není to možné, chlapče. Odpoutává se od tělesnosti, za několik dní splyne s tou, jíž jsem se já pouze podobala."

"Opravdu? Co když je moje matka jinde, jestliže vzešla z rodu bytostí - z tebe?"

"Máš moje slovo, že budou spolu."

Nepopřela Fridurichův nápad, ovšem nic tím nepřiznala. Pouze mlčky přešla směšný dohad. Dřív to tak dělávala. Jenže dřív se hlavně snažila co nejvíc podobat zemřelé královně.

"Kdo tedy jsem?"

"Fridurich, nový král. Vládce země, který vykročí do svého světa."

"Ne, matko. Jsem syn, který chce potrestat vraždu otce a krále. Vráťím se, budu ji soudit a..."

"Nepřemůžeš Neolu, dokud nesložíš bránu a neprojdeš jí."

"Má být nakonec stvůra ze mne?"

"To předem nikdo neví. Jdi a hledej cestu do podzemí. Nebo se vrať do stínu viny, kterou již nyní dokážeš snášet. Snad ti běh života napoví, jak přemoci podezření. Možná nějak přemůžeš i tu, která právě vládne tvému hradu."

Fridurich osaměl. Chvilí zíral do tmy. Matka se neztratila úplně. Bílý vodopád z dálky zaburácel stejnou silou, jako prvního roku po jejím odchodu.

*

Ještě za tmy našel Fridurich Lewulfovo panství. Měsíc osvětloval krajinu, změněnou patnácti lety klučení. Černý les ustoupil až za nevysoký kopec, na kterém se rozložila bytelná Lewulfova tvrz. Chránila říši lidí před temnotami čar a kouzel, které ještě mohly přijít z hor za údolím. Do pralesa se dodnes lidé neodvažovali vstoupit.

Fridurich neměl meč ani dýku, jen síly, obnovené bílou vodou. Věděl, že pouze díky nim je schopen jít dál a dál. Před prvními stromy lesa se přežehnal. Vzpomněl si na starý kříž, který mu otec před rokem věnoval:

"Nevím, proč nesežehl čarodějku úplně, ale mě navždy připomíná její slova. Prý kdo chrání nevinnou duši, odolá jejím kouzlům. Snad pokaždé, když budeš stát na správné straně, budeš mít při sobě dobré síly."

Fridurich kříž vytáhl a políbil.

"Najdu tu její říši a složím zrcadlo. Přísahám, že jenom proto, abych přemohl zlo."

"Hej! Kdo sis vyšel při měsíčku? Vytáhni mě z díry, dobrý člověče!"

Fridurich se lekl. Nikde neviděl ženu, která tak divně promluvila, jen vpravo od něj, jakoby ze země, vycházel šramot. Nejspíš jedna z pastí, jaké se kopají, aby divá zvěř nevybíhala k polím. U černého lesa je jistě hluboká, že i člověka uvězní. Opatrně se přiblížil. I ve svitu měsíce rozeznal díru v haluzích. Snad postačí podat ruku, po něčem delším se poohlédne potom. Tady žádná silná větev není. Fridurich si lehl do trávy a natáhl k temné díře. Neviděl nic, jen odraz očí.

"Je to hluboké, dosáhneš?"

"Ještě nejsem moc stará, povyskočím, povylezu. Jen vydrž, příteli, neuhni mi!"

"Máš moje slovo. Pojd'!"

Vykřikl, když se mu něco zahryzlo do zápěstí. Na paži visela taková tíha, jako by táhl silného chlapa. Zaklel, když v měsíčním světle rozeznal liščí hlavu, ale nechat ji tam nemohl. Konečně vylezla, pustila ho a otřela si tlamu o travu. Fridurich odlezl od jámy, otáčel rukou a hýbal prsty.

"Je vidět, že jsi příliš brzy ztratil otce. Nestáčil ti vysvětlit, že nemáš důvěřivě strkat ruku, kam tě napadne."

"To jsem si mohl myslet. První potvora od lesních běsů a hned mne dostane! Moc daleko jsem nedošel."

"No počkej," urazila se liška, "nestrkej mě mezi patolízaly jenom proto, že dokážu mluvit a zachránit si kůži! A přestaň se tvářit bolestínsky. Jednoduše ruku olízni a uznej, že jsem ti nijak neublížila."

Fridurich poslechl a hned vyprsknul.

"Fuj, vždyť byla oslintaná!"

Liška zavrtěla hlavou a vzdychla. Přilezla k Fridurichovi a olízla mu zápěstí jako pes. Nespokojeně štěkla, když rukou cuknul. Nechal ji tedy být. Opravdu mu pomohla. Potom se pohodlně usadila a vybídla ho, ať vypráví, co ho sem žene.

"Neříkej, že o mně nic nevíš. Řekla jsi přece, že nemám otce."

Liška mávla levou přední a bylo vidět, že konec tlapky chybí:

"Krkavčí hlídka tudy letěla. Jejich paní se ujímá vlády u lidí. Proto to vím a tvůj pach si pamatuju."

"Jejich paní? Copak ty v lese nežiješ?"

Liška se zasmála.

"Ne všichni v říši slepě posluhují, to platí o lidech i o nás. Lišky si vždycky žijou po svém. Lišky přežijí každou vládu, to si pamatuj."

"Nejsi obyčejná liška."

"To nejsem," připustila. "Za dávných časů se takoví jako já z každého národa stávali spojenci lidí. Chránili svůj rod nebo kmen a propůjčovali lidem něco ze své moci. Všechno staré není tak špatné, jak si vy lidé namlouváte."

"Jsi lesní duch?"

"Jsem silná liška a tys mi ještě neřekl, co tady hledáš. Chci ti pomáhat, pokud hodláš dělat něco rozumného."

Fridurichovi nezbylo, než se lišce svěřit. Ta si zamyšleně hryzala pahýl tlapky.

"Věříš své Paní bílých vod?"

"Je silou dobra. Ta druhá vládne běsům."

"Hm. Pro začátek by sis měl zapamatovat, že síly nejsou dobré ani zlé. Záleží na použití nebo hledisku. Co když jsi jenom nástrojem, součástí jejich plánů? Mohla je promýšlet celá staletí. Já nestojím ani při jedné a jejich při nerozumím."

Fridurich se zamyslel. Mohla mít pravdu, vždyť Paní měřil podle lidských hledisek. Stále v ní vidí matku a je poután synovskou poslušností.

"Poslouchej tedy, co je hlavní: Někdo sáhl na to, co patří mně. Zabil mi otce a chce mi vzít i zbytek života."

Liška přikývla.

"Ano, tomu rozumím a s tím ti pomůžu. Vždycky pojmenuj to hlavní, nelži si a nepřijímej cizí cíle. Olízni kapky krve z mé tlapky, budme pobratimy. Spojíme svou krev a dokážeme měnit svou podobu. Jak jinak hodláš projít lesem, kde na tebe číhají všechny šelmy?"

Fridurich poslechl a za chvíli nevěřícně prohlížel vlastní liščí tlapky. Liška se štekavě zasmála:

"Vida, jaký je z tebe hezký lišák! Nebýt mi třista let, hned bych si dala říct! Poběž za mnou."

*

Noc byla plná zvuků a nezvyklých pachů. Fridurich se držel těsně za svou liškou a sotva stačil pozorovat, že se kolem míhají další zrzky, které poslušně odbíhají pryč, jak stará zavelí. Domyslel se, že matou Neoliny strážce a odvádějí je od jejich směru. Konečně se liška zastavila před rozpukanou skálou, zarostlou keři. Podle pachů Fridurich poznal, že se tu často scházejí všechna velká zvířata.

"Tam uvnitř je brána, kterou hledáš. Vrať se do lidské podoby a ještě rychle nasbírej hrst malin. Děti uvnitř jsou věčně hladové, za ty plody ti dají střípky, co právě drží."

Fridurichovi se stáhlo hrdlo. Vzpomněl si, jak tady sám umíral hlady, když nechtěl poslechnout divný hlas a skládat střípky. Zabral se do sbírání, jako by byl zase tím vyhladovělým děckem před lety.

"Dělej, už nás uviděli kalousové! Síla z bílé vody ti pomůže složit zrcadlo. Zbytek už musíš ty sám. Na tobě záleží, co přijde."

Země duněla, jak se všichni hnali nahoru. Měsíc sice šálik stíny keřů, ale Fridurich si pamatoval pach rozryté země, který ho ještě jako lišáka udeřil přes čumák. Vklouzl do dlouhého stínu pod nejzašším maliním a vydal se po měkké hlíně dál, do nitra hory.

Hlína se změnila na hladký kámen, po hladkém kameni přešel na husté kožešiny. Sotva pomyslel, že si temná paní libuje v příliš lidském pohodlí, zřídla tma do nachu. Fridurich stál ve veliké síni a nach se jasně do zlatého, oslepujícího světla bez tvarů. Přesto se nebál jít dál. Věděl, že do ničeho nenarazí, nikam se nepropadne. Už tady kdysi byl. Věděl, že tady stačí rozkazovat a všechno se samo plní. Zavolal:

"Kde jsou děti?"

Hlas nestačil doznít a do zářící nicoty se vpotácely vyzáblé mátožné stíny s velikýma očima. Jenom deset jich bylo, s pěstičkami sevřenými na hrudích. Dírami v hadrech byla vidět vystouplá žebra, pokrytá prachem a blátem.

"Pojďte si vzít, přinesl jsem vám maliny. Pamatujete se na ně?"

Sevřelo se mu hrdlo, když viděl záblesky nedůvěry v očích, které předtím jen tupě hleděly před sebe. Prvním dvěma vložil sladké plody mezi rty a sám se měl co ovládat, aby se mu nechvěly jako jim. Děti mu mlčky nabídly, co držely v pěstích a on jim rozdělil všechno, do posledního plodu.

"Jděte ven, ale z jeskyně vylezte až po východu slunce," ukázal jim směr. Díval se, jak mizí a teprve potom rozkázal:

"Chci komoru střepů!"

Byl na místě. Pětiboký rám obrovského zrcadla zůstal skoro tak ohromný, jak ho občas vídal v děsivých snech. Paní bílých vod měla docela přesné zprávy, chyběla pouhá čtvrtina všech sedmi barevných vrstev. Fridurich se rozhlédl a poprvé znejistěl. Střípků tu kolem bylo po kotníky, některé roztříděné do hromádek podle barev. Nadhodil v dlani ty, které mu darovaly děti. Vida, jsou rudé jako zadní stěna! Dokonce jako by patřily k sobě. Rozhlédl se. Náhle věděl, že nemusí procházet střepy, že je svou vahou nerozdrtí na ještě menší.

"Skočte na své místo!"

Hodil je - a ony poslušně uvízly uprostřed ničeho, složené do plošky jako dlaň. Zkusil nabrat celou hrst z rudé hromádky, potom oběma rukama. Poprvé měl důvod se smát. Než se rozední, bude kouzelná brána hotová.

*

Poslední střípek zapadl. Tenké lupání a praskání Friduricha vylekalo, ale hned viděl, že se žlutý povrch zrcadla vyrovnává, jako by tál. Vidět v něm nebylo nic. Co dál?

Paní říkala, že má vstoupit, liška neporadila nic. Nebo poradila, mezi slovy? Nadechl se:

"Bráno věčnosti, chci najít způsob, jak přemůžu Neolu. Chci, aby byla souzena, aby všichni poznali pravdu. Rád bych se setkal s otcem a rozloučil se."

Žlutá plocha se zvlnila, rozdělila a roztáhla jako těžký závěs. Fridurich vstoupil do věčnosti hluboké jako nebe, poseté hvězdami. Tady neměl tělo, jenom byl. Byl tak široce a hluboce rozprostřen, až jeho mysl opanovala sžíravá slast všeho vědění. Rázem obsáhl veškeré směry i nitra veškerého tvorstva. Křičel by hrůzou a opojením, kdyby mohl. Obsáhl otce a matku a mnoho těch, kteří byli před ním a kteří přijdou po něm. Byl vším a přitom nepatrnou částí této své existence. Předchozí nejvyšší možná slast se stlačila do bolesti drceného těla, když dopadl na zem a brána se znovu rozsypala. Nikdy nevydržela víc, než jeden jediný vstup, teď to věděl. Zaťal zuby a začal hýbat zkroucenými končetinami. Trvalo dlouho, než nad nimi zase získal vládu, ale bolest rychle ustoupila. Srovnal si oděv, utáhl opasek, nastrkal několik hrstí drahokamů za košili a šel splnit, co si předsevzal.

Liška na něj čekala. Slunce stálo vysoko na obloze, brzy se bude klonit k západu. Pootočila hlavu a se zájmem Friduricha prohlédla odshora dolů. Štěkla:

"Když vyšly děti, zvířata se stáhla. Budou žít po svém, jako by jim nikdo nikdy nevládnul. Sice poteče dost krve, než si přivyknou, ale o to víc zažijeme zábavy."

Pohlédl na ni pozorně, protože vypadala divně. Od tmavého čenichu se táhl stříbrný pruh, který se na hřbetě rozplynul v zešedlé srsti. Buď si toho ve svitu měsíce nevšiml nebo v jeskyni strávil mnoho let.

"Zestárla jsi."

"Ty snad z toho nejsi šedivý?"

Tohle jedině nevěděl: Kdo kdy před ním branou prošel jako on. Pouze tušil. Takže všichni šedivější? Přísně se na sestru lišku podíval:

"Není ti jenom tři sta let."

"Kdo by si to pamatoval," velkoryse mávla pahýlem tlapy, "třístovka je docela hezké číslo. Mne neuráží a jiné nevede k závisti. Jsem ráda, že ses vrátil. I to nás spojuje."

"Který je den?"

"Třetí večer po smrti dobrého krále. Smířil ses s jeho koncem a nechal čas plynout správně."

"Půjdeme? Mám v úmyslu udělat víc správných věcí."

*

V liščí podobě doběhl Fridurich na kraj Černého lesa. Cestou ho mátl pach smrti, mnohokrát se chtěl vyhnout hromadám chlupů a peří na trávě a jehličí, potřísněných krví, ale sestra liška ho vedla přímo. Nedaleko pasti se rozloučila:

"Staré časy se úplně nevrátí. Pro novou tvář moci bude muset lid zapomenout, co ho spojovalo s dušemi lesů. Víš to stejně dobře, jako já."

"Vím, ale já nebudu pronásledovat své liščí pobratimy. Mlčení je skryje, řekni to všem."

Liška sklonila hlavu na stranu a tvářila se udiveně.

"Copak se někdo ptá staré, chromé lišky? Není moudrá, jenom vychytralá, lstivá a každého podvede."

Fridurich se vrátil do lidské podoby a pohládl ji. Nastavila krk a přimhouřila oči. Dělalo jí to dobře jako psům.

"Vždyť jsem řekl, že mlčení skrývá. Také se tím budu řídit. Slyšíš?"

Otočil hlavu k Lewulfově tvrzi. Táhlé troubení rohu oznamovalo posla. Chtěl ještě něco říci, ale stál už sám. Vydal se k lidem a doufal, že bude mít dost štěstí, aby od tvrze neuháněl zpátky v liščí kůži. Byl vděčen osudu, že ho ostřejší sluch a čich

neopouštějí naráz se zvířecí podobou. Jeho naděje rostla s větrem, který nesl pach přítele. Mladý Lewulf byl tím poslem a zřejmě rozeznal postavu Berohartova syna. Kolovou hradbu tvrze objelo několik jezdců, aby uvítali - nebo chytili zmizelého Friduricha. Byli přátelští, to ještě poznal a oddechl si. Jeho přítel Lewulf zarazil koně, seskočil, aby ho objal, ale potom ustoupil a se zaváháním a skloněnou hlavou poklekl.

"Paní řekla, žes ji chránil a prosila, abychom tě všichni vyjeli hledat. Tušil jsem, že tě najdu někde tady."

Fridurich ho pozvedl a přitiskl k sobě.

"Jsi dobrý přítel, hrabě z Lewulfu a Remony. Hledal jsem pravdu a nyní se mohu vrátit, abych s čistým svědomím opatřil otcovo tělo."

Zarostlý Lewulf nechápal, nač přítel naráží, ale klid Fridurichova hlasu mu stačil.

"Zažil jsi hodně zlého, pane. Vlasy ti napůl prokvetly, jako bys zestárnul o patnáct let."

"Navštívil jsem obě říše, Lewulfe. Světlo i temnotu, samotnou věčnost. Teď pomstím otce. Potřebuju rybářskou síť a tvoje věčné mlčení. Vrátím se do hradu převlečený za tvého kmána. Tam se dozvíš víc. Zatím rozešli své muže po všech hradech, aby se naši páni sjeli na veliký soud. Úkladná smrt krále nesmí být zahalená mlčením ani dohady."

Tváří přítele se přelila obrovská úleva. Konečně pochopil a také uvěřil v nevinu příštího krále.

*

Liška se stříbřitou srstí vypadala žalostně. Jenom oči bystře sledovaly okolí, tělo bezvládně leželo v hrubé dřevěné kleci pod kusem hadru. Krásná paní u zrcadla se najednou zasmála:

"Jsi divný dárek: Napůl chcíplá liška. Nikdo přece neví, že se známe. I tu svou žvanivost jsi ztratila... Zatím tě nechám naživu, třeba mi ještě posloužíš."

Neola si sama pročešávala dlouhé havraní vlasy. Seděla na sesli a měkký nadýchaný oblak dopadal až ke kožešině, rozprostřené pod Neolinými chodidly. Neola byla bosá. Vždycky nořila ráda ruce nebo nohy do husté dlouhé srsti zvířat. Liška si vzdychla. Neola se znovu otočila ke kleci:

"Že mne to nenapadlo dřív! Ty jsi ztratila řeč, když jsi opustila náš les, vid'?"

Liška štěkla.

"A co ten kus Fridurichova kabátce? Nesla jsi mi zprávu, že ho roztrhali moji strážci? Jestli jde o něco jiného, štěkni dvakrát."

Liška odpověděla jen jedním krátkým štěknutím. Neola se zamyslela.

"To mění moje plány. Dostala bych se i k té druhé, přinutila ji složit bránu. Pořád ještě nevím dost jasně, k čemu ji potřebovaly, ale se Zrcadlovou bránou věčnosti budu nejmocnější ze všech. Víš, co s tebou udělám?"

Liška zvedla uši a zpozorněla.

"Vyléčím tě. Ta tvoje pracka, uhryznutá kvůli dávné pasti, také doroste. Snad jsi už dost chytrá, aby tě potřetí nikdo nechytíl! Budeš mi sloužit. Nejdřív tě pošlu k Paní bílých vod. Požádáš ji mým jménem o pomoc. Pořád jsem přece její holčička, kterou obelstila ta druhá, ta zlá."

Neola se spokojeně zasmála, až nějaká služebná uctivě pootevřela dveře a nahlédla, zda ji paní nepotřebuje. Neola ji poslala pryč. Ta roztomilá lištička je na tom totiž mnohem lépe, paní měla velikou radost. Proto ten smích. Ke spánku se paní uloží sama.

Luskla prsty, klec se otevřela. Luskla podruhé a shodila ze svého lůžka všechny polštáře a přikrývky. Třepnutím prstů si kouzlem ze všech stran přitáhla a nastlala kožešiny, vklouzla do nich a za chvíli tiše oddechovala. Liška spala také, vůbec se nehýbala.

Po půlnočním střídání stráží se od země zvedl dlouhý stín. Přikradl se k lůžku a přes spící tělo přehodil síť. Neola vykřikla, ale bylo pozdě. Zmítala se marně, nedokázala se vyprostit. Byla zamotaná v síti, cinkala desítkami přivázaných střípků. Nepochopila, proč ji náhle opustila všechna kouzla.

"Liško, liško, pomoz mi!"

"Já jsem ta liška," ozval se hlas, který Neolu rázem umlčel. Rozplakala se, ale tím Friduricha neobměkčila. Už tu byl mladý Lewulf se strážemi, vzali ji a odnášeli do velké síně. Plálo tam tolik pochodní, až bylo možné rozeznat i jednotlivé trámy pod stropem. Neola žasla dál: Kde se vzali všichni ti vážní, zachmuření mužové? Kdo, kdy a jak je sezval na hrad, když ještě večer věděla o každém šustnutí?!

"Přineste tělo krále!"

Fridurich velí, Fridurich vládne? Neola stála, sotva se udržela na nohou. Síť, utažená pod kolena, nedopřála ani zdání důstojnosti. Nemohla muže oslnit krásou, nemohla vyslat žádné vábení, které je tak snadno omamuje. Už sebou neškubala, tíha střepeů zrcadla vyčerpávala.

Přinesli tělo krále tak, jak je nechala v plátně uložit do sklepení. Na Fridurichův pokyn přichystali dlouhý stůl, zakrytý purpurovým kmentem. S úctou sem položili Beroharta s mnoha ranami v zádech a očima rozevřenýma údivem. Fridurich otci zatlačil víčka a vtisknul polibek na čelo.

"Vidíte, pánové? Takto jej odklidila, jako psa, bez umytí těla, bez modliteb. Já se mohu bez bázně otcova těla dotknout a jeho rány se neotevřou. Proč jsi mu neposloužila ty, nejbližší z žen od chvíle, co ses mi zaslíbila?"

Oči všech se upřely k Neole. Zkusila poslední naději, žadonění slabé dívky, hledající ochranu. Třesoucí se hlas útočil na chmury ve tvářích pánů.

"Já chránila tebe, aby nikdo neviděl... Cožpak nechápeš, Fridurichu? Zlá kouzla mezi nás vstoupila, sama nevím, co se stalo. Pamatuji se jenom na nůž ve tvé ruce..."

Fridurich nehnul brvou. Než přerušil mlčení, starý Lewulf, opřený o vysokou hůl, rozvážně vystoupil před shromážděné pány:

"Dobrý mrav žádá, aby dívka měla ochránce. Slovo proti slovu zase žádá Boží soud. Není tedy vhodnějšího nade mne, který byl Berohartovým přítelem."

Mezi muži zahučelo. Ne souhlasem ani nevůli. Všichni věděli, co starý rytíř míní: Právu musí být učiněno zadost a každý jiný v této síni měl proti Fridurichovi alespoň malou naději. Poslední služba králi a příteli: V boji na život a na smrt zemřít rukou jeho syna, který díky tomu bude očištěný a hlavně živý.

Fridurich přikývl, ale tvář zůstala jako z ledu.

"Děkuji, pane z Lewulfu. Boží soud nebude nutný. Není jen slovo proti slovu, můžeme požádat samu Paní bílých vod o svědectví. Ta dívka je čarodějka, která Istí získala moc své učitelky z Černého lesa. Bojí se přistoupit k otcovu tělu, aby z ran pod dotykem vraha neprýštila krev. I kdyby se však tato dívka provinila pouhou neúctou ke svému králi a hostiteli, čeká ji přísný trest. Pánové, žádám dva z vás: Uvolněte její ruku, aby se dotkla mrtvého a důkaz krve postačí."

"Ne! To nikdy!"

Výkřik Neoly probral ochotné paže pánů, kteří hned přikročili splnit Fridurichovo přání. Neola padla k zemi.

"Zapřísahám tě, nedělej to! Nech mne být, propusť mne. Pro naše dítě, Fridurichu!"

Fridurich zesinal. Sevřel vyřezávaný okraj otcova trůnu, až mu zbělely klouby prstů.

"Lžeš, poběhlice! Obviňuješ mne, že jsem zneužil otcova pohostinství? Nebo ses honem postarala o potomka, když jsi mne považovala za nepřičetného žalem a vinou?! Zemřeš pomalu a krutě, ale dám ti vybrat: V ohni nebo usmýkaná na cestě ke svému lesu."

V tu chvíli Neola s volnými rukama zavyla jako zvíře. Muži kolem sotva uhnuli před jejími nehty. Potácela se a vrávorala, ale její běsnění bralo odvahu i dech. Nikoho

nenapadlo se ani ušklíbnout, když klopýtla a padla na kolena. Všichni ustoupili do širokého kruhu. Křik Neoly se odrážel od začazeného stropu a řezal do uší.

"Ty nedochůdče! Holobrádku! Jak si troufáš hrozit mně, nejmocnější kouzelnici? Ta tvoje Paní nedosvědčí nic, slepá je a hloupá, hravě jsem jí utekla! Vy všichni budete pykat, ale ty, ty nejvíc! Já se rozhodla nosit dítě, ale ty vůbec nechápeš, jak jsem se tím snížila. K tobě, k takovému červu! Nic nebude. Vlastníma rukama si ho vyrvu z lůna. Jediné dítě, které bys kdy měl, hlupáku!"

Nikdo nepostřehl, co udělala, ale před kaluží krve mlčky ustoupili o další krok. Neola chroptěla, svíjela se ve vlastní krvi, odhodila zrudlou dýku. Na rukojeti byla známá rytina. Fridurich stiskl rty:

"Zde je poslední důkaz. Stále má u sebe dýky, kterými zavraždila otce."

V šumu a užaslém mumlání mužů zanikl důvěrný rozhovor. Bělovlasý Lewulf potřásl hlavou a smutně podotkl:

"Bývá zvykem dítě nechat vyrůst. Ať už je číkoliv. Tys tušil, co udělá?"

"Ušetřila mne rozhodování a dlouhých měsíců nejistot. Mohla by se k ní vrátit kouzelná moc a také není jisté, jaké dítě by z ní vzešlo. Ze špatného stromu dobré ovoce nečekej. Za tu laskavost, kterou vlastní rukou provedla, smí být zahrabána v jámě na kraji lesa. Blízko ní mne našel tvůj syn."

"Co Paní bílých vod? Proč nezasáhla? Kdyby se do ní vtělila... To ona může, staré pověsti totiž..."

Fridurich se na starce usmál.

"Paní bílých vod je především moudrá. Zloba srdce, která hnala čarodějkou k touze vládnout, by pohltila i ji. Kdysi dávno se prý ta zlá lesní bytost nakazila svazkem s lidmi. Přestala udržovat řád a začala toužit jako my. Paní bílých vod nám dala hodně, takže nadešel čas jejího odpočinku. Snad ještě někdy přijde mezi nás, mezi naše

potomky. Myslím však, že bude dlouho, dlouho spát. Kdesi mimo náš svět bude čekat, až se zbavíme hloupostí, zloby a nenávisti natolik, aby mezi lidmi mohla zůstat."

"A co prokletý les?"

"Je jako jiné lesy, nechme ho tak. Když se šelmy odváží k lidem, vyrazíme na lov. Lišky ale ušetříme, ty udržovaly rovnováhu i za zlých časů. Chránily mne při cestě za pravdou. Lišky at' umírají stářím. Tak, jako budou provždy umírat pouze stářím bílí jeleni. Otec totiž doufal, že jejich lovem Paní bílých vod přiměje, aby se zjevila."

"...A přitom se nikdy neodvážil vzbudit její hněv. Lovil jen přestárlé a nemocné kusy. Tvůj otec byl moudrý a ty kráčíš v jeho stopách, pane."

Všichni páni už konec rozmluvy slyšeli. Když starý Lewulf domluvil, poklekli a přísahali věrnost novému králi. Berohartovo tělo odnesli do zvláštní komory, kde je odevzdali do péče žen. Věci se vrátily ke správnému řádu. Berohart bude vystaven, slavně pohřben, Fridurich korunován a mezi nejurozenějšími bude vybráno slavné poselstvo k sousednímu dvoru pro nevěstu. O mnohém je nutno rokovat, nejlépe u plných pohárů a bohatého stolu. Ostatně, copak není dobrým zvykem duši mrtvého oslavit, zavzpomínat, písně o jeho životě poslechnout a další skládat? Mnoho dobrých, družných dnů a nocí je před prvními muži království.

*

Liška se stříbřitou srstí si netroufala příliš hluboko do Černého lesa. Pobíhala sem a tam, než zachytila správné pachy a vrátila se do úkrytu v hustém houští nedaleko holého rovu, zatíženého velikým kamenem. Za ním se mihl stříbřitý stín. Liška štěkla:

"Přišel sis pro radu?"

Lišák vylezl a pozdravil se se starou známou.

"Čekají mne svatby, nevěstu už vezou. Přišel jsem se rozloučit."

"I s ní?"

Lišák přikývl.

"Sám jsem jí do úst vložil střepe z brány, aby se ani její duch nevrátil."

"A ty ostatní?"

"Zdobí pohřební klenoty krále ... A chrání můj hrad. A další místa. Nikdo nikdy nemůže všechny střípky najít."

"Nikdo nikdy nemůže být dokonale spravedlivý. Víš přece, co by porodila. Tys na ni ruku nevztáhl, všechno ona sama, její zloba, kterou do sebe přijala."

Fridurich vzdychl a svěsil hlavu.

"Byla tak krásná!"

"Zato tvoje lest za moc nestála. Jak ses mohl opovážit za mne vydávat?! Ještěže si byla tak jistá vítězstvím. Jindy by rozdíl mezi lišákem a liškou nepřehlédla."

Lišákova tlama se roztáhla v úsměvu.

"Jsi jediná šedivá liška, o jaké kdo slyšel. Nikdo netušil, že máme podobnou srst. Co říkám, nikdo neví, že tu běhá ještě kdosi další! Proč by si mne prohlížela, když mne zakryli krvavým hadrem? Jak bych k ní dostal síť se střepey, když ne v té kleci? I kdyby mi neotevřela, dokázal bych se vysvobodit. Počkej, sestřičko, jak to vlastně všechno víš?"

"Byla noc, puštíci a kalousové sledovali, co jejich paní dělá. Viděli i její konec a roznesli zprávu po okolí."

"Zůstal jsem sám. Co bude dál, sestro liško?"

"Budeme žít dál, každý ve svém světě. Ale ty se mi líbíš, ty za mnou můžeš přicházet. Za pár dní budou moje mladé hledat ženichy, přijď si užít námluv! Nejsou tak mdlé jako u lidí."

Lišák na ni úkosem pohlédl.

"Žertuješ?"

"Kdepak, holenku. Vidím, že ti chybí radost ze života. Zašpásuj si s děvčaty, servi se s lišáky a hned ti bude líp. Po vítězství ti právě až dnes dochází, jak tě brána proměnila. Jenže z tebe je král, ty si nemůžeš zalézt do lesa nebo do propasti pod vodopádem..."

"Moc mluvíš, kmotříčko."

Lišák otočil hlavu a udiveně zíral na postavu staré ženy. Před jeho očima se měnila, aniž by pořádně rozeznal nějakou podrobnost. Pach měla zvláštní, vlastně žádný.

"S takovou jistotou jsi vyprávěl o mých plánech a moudrosti a přitom najednou nevíš, kdo jsem?"

"Matko..."

"Slyšel ses? Nejsi sám. Máš velikou rodinu: Matku, sestru a všechny lišky v okolí. Opravdu by ses měl trochu pobavit. Nebo budeš k uzoufání vážný, s krví studenou jako had."

Fridurich setřásl liščí podobu a složil hlavu do dlaní.

"Znám tolik příčin, následků a souvislostí, tolik hloupostí, jaké dovedou zmařit úsilí celých generací! Má něco smysl dělat? Jak vládnout a proč? Víím, co bude s touhle zemí za sto let..."

"To vííme i my dvě, Fridurichu. A ty, stejně jako liška a Paní bílých vod, musíš sám najít cestu vědoucího."

"Stáhnout se do lesa, skrývat na dně propasti?"

"Nebo za maskou vladaře přemýšlet o všem, cos poznal. Všem na očích nejlépe skryješ, co potřebuješ utajit. Výsluní mate zkoumavé oči."

"Proč ale, když víím, co přijde?!"

Vlídny hlas Paní bílých vod připomínal dávná pohlazení.

"Nevím, co naplnilo tebe, ale já zažila desítky, stovky směrů. Cesty, které se prolínaly a splétaly. Stačí maličkost a uhnou jinam. Pouze některé znovu najdou původní směr. Tíží tě vědění, ačkoliv by tě mohlo osvobodit. O tomhle přemýšlej, Fridurichu, tím se staneš mým skutečným synem."

"S tebou se všechno zdá lehčí."

Liška do něj strčila čenichem.

"Taky o tom v klidu přemýšlela hezkých pár staletí."

"Moje milá, bez tvých připomínek by to byly velmi dlouhé roky. Musíme se rozloučit, chlapče. Ať v tobě dar brány uzraje do moudrosti. Přála bych si, abys opravdu žil."

"Já už se půjdu podívat na mládež. Slyším, jak se na plácku u jeskyně dva lišáci rvou příliš zuřivě. Můžeš přijít, králi, kdy se ti zachce. Shýbni se ke mně."

Fridurich poslechl a liška mu dýchla na ucho.

"Já taky na nějaké obzváštní veselí z daru brány nevěřím. Vy lidé jste příliš vážní a místo moudření kysnete. Tohle tě rozptýlí: Kdykoliv budeš chtít, porozumíš hlasům všech zvířat, ptáků a vůbec čehokoliv a kohokoliv. Tak mi napadá: Umí tvoje nevěstinka zdejší řeč? Ach, ty jeden Fridurichu! Kolik žertů bych jenom já spískala!"

Několikrát štěkla smíchy a zmizela v podrostu. Fridurich osaměl, protože po Paní bílých vod nezbyl ani opar nad trávou. Asi zmizela do propasti čekání na lepší svět. Chabá útěcha pro lid, veliká odvaha i pro nesmrtelnou.

Utrhl kopretinu a položil na osamělý hrob. Hvízdal na vraníka, kterého tu nechal volně popásat. Byl čas k návratu. Zpátky do světa, který nijak nezmění. Nebo ano? Snad skrze lidi kolem sebe. Jednotlivými osudy, které jsou jako zrnka písku ve větru. Fridurich pobídl koně a vyjel té pošetilé snaze vstříc.